

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om upprättande av ett system för identifiering och registrering av nötkreatur, om märkning av nötkött och nötköttsprodukter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 820/97"

(2000/C 117/09)

Den 12 november 1999 beslutade rådet att rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén i enlighet med artikel 152 i EG-fördraget om ovan nämnda förslag.

Sektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö som ansvarat för det förberedande arbetet antog sitt yttrande den 9 februari 2000. (Föredragande: David Evans).

Vid sin 370:e plenarsession den 1–2 mars 2000 (sammanträdet den 2 mars 2000) antog Ekonomiska och sociala kommittén, med 64 röster för, 3 röster emot och 3 nedlagda röster, följande yttrande.

1. Inledning⁽¹⁾

Det nya systemet för identifiering och registrering av nötkreatur och för märkning av nötkött och nötköttsprodukter bygger på två förslag. Det första⁽²⁾ (99/0205 COD), som behandlades av rådet och parlamentet i december 1999, förlänger endast giltighetstiden för det nuvarande frivilliga systemet, med hänsyn till de svårigheter de flesta medlemsstater har haft med att införa det identifieringssystem som krävts. Rådet accepterade inte de förändringar som parlamentet föreslog men gick med på att skjuta upp datum för ikraftträdandet. Kommissionen vidtog då åtgärder enligt artikel 19 för att förlänga status quo till den 1 september 2000. Därför antog rådet den 21 december 1999 förordning (EG) nr 2772/1999 med allmänna regler för ett obligatoriskt system för märkning av nötkött⁽³⁾.

1.1. Det andra förslaget (99/0204 COD) avser ett stegvist införande av ett obligatoriskt system för identifiering, registrering och märkning, tillsammans med regler för ett parallellt frivilligt märkningssystem. Enligt beslutet i december 1999 måste det träda i kraft före den 1 september 2000.

1.2. Det första steget innebär att alla operatörer och organisationer som marknadsför färskt eller fryst nöt- eller kalvkött måste märka det från och med den 1 september 2000 med följande uppgifter:

- Individuella koder som säkerställer sambandet mellan kött och djur. De kan utgöras av identifieringsnumret för det djur som nötköttet kommer från eller identifieringsnumret för en grupp av djur.
- Region, medlemsstat eller tredje land där slakteriet eller urbaneringsanläggningen är belägen.
- Godkännandenummer för slakteriet och urbaneringsanläggningen.
- Slaktdatum.
- Den djurkategori köttet kommer från (anges inte närmare i förslaget).
- Minsta ideala mörningstid.

1.3. I det andra steg som föreslås träda i kraft den 1 januari 2003 skall följande obligatoriska uppgifter anges på etiketten:

- Medlemsstat, region eller anläggning, eller tredje land där djuret är fött.
- Medlemsstat, region eller anläggning, eller tredje land där djuret göddes.
- Medlemsstat, region eller slakteri, eller tredje land där djuret slaktades.
- Medlemsstat, region eller anläggning, eller tredje land där djuret urbanades.

1.4. Enligt förslaget skulle bredare geografiska definitioner kunna användas, t.ex. med avseende på var ovanstående ägt rum:

- I en eller flera medlemsstater, vilket kan anges som "Ursprung: EG".
- I ett tredje land och en medlemsstat, vilket kan anges som "Ursprung: EG och tredje land".
- I ett eller flera tredje länder, vilket kan anges som "Ursprung: tredje land".

(1) Som referenser har använts följande dokument:— KOM(1999) 486 slutlig — Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om hur långt systemen för märkning av nötkött har kommit i de olika medlemsstaterna enligt artikel 19.3 i rådets förordning (EG) nr 820/97— KOM(1999) 487 slutlig — Förslagen 99/0204 (COD) och 1999/0205 (COD)— KOM(1999) 487 slutlig/2 — Rättelse till artikel 22A i 1999/0204 (COD).

(2) På dagordningen för plenarsessionen den 8–9 december 1999.

(3) EGT L 334, 28.12.1999, s. 1.

1.5. Förslaget innehåller också allmänna regler för hur man vid sidan av de obligatoriska systemen skall kunna tillämpa frivilliga märkningssystem, övervakade av en behörig myndighet och med krav på att identifieringen skall kunna kontrolleras. Sådana frivilliga system kan gälla för nötkött producerat både i EU och i tredje land.

2. Allmänna kommentarer

2.1. Rättsliga frågor

2.1.1. Den rättsliga grunden för förslaget är omtvistad. Även om utslaget ännu inte har fallit i målet mellan å ena sidan kommissionen och parlamentet och å andra sidan rådet om användningen av den tidigare artikel 43 i fördraget som grund för nu gällande förordning nr 820/97, anser kommissionen att artikel 152 i Amsterdamfördraget är rätt rättslig grund.

2.1.2. De detaljerade reglerna för tillämpningen enligt artikel 22, som ger kommissionen rättighet att övervaka och säkerställa tillämpningen av förordningen, kräver att kommissionen i vissa fall efterfrågar Ständiga veterinärkommitténs⁽¹⁾ beslut eller hjälp.

2.2. Politiska mål

2.2.1. Kommittén noterar att de politiska målen för den föreslagna förordningen är komplexa. Inte mindre än 33 skäl nämns i ingressen. Kommittén anser att följande är de viktigaste:

- Att öka konsumenternas förtroende för nötkött.
- Att möjliggöra för veterinärmyndigheter att inom ramen för bekämpningen av djursjukdomar kontrollera djur uppfödda både i EU och i tredje land.
- Att garantera att allt nötkött som saluförs i detaljhandeln kan spåras tillbaka till livsmedelsföretaget, slakteriet och uppfödaren.
- Att underlätta snabbt och korrekt informationsutbyte mellan medlemsstaterna, samt samarbete med kommissionen i fråga om övervakning och spårning av förflyttningar av nötkreatur.
- Att förstärka administrationen av vissa av gemenskapens stödprogram.
- Att undvika att lägga en alltför stor administrativ börda på producenterna.
- Att skapa största möjliga insyn i nötköttsmarknaden.

⁽¹⁾ Corrigendum KOM(1999) 487 slutlig/2.

2.2.2. I kommitténs diskussioner har det framkommit allvarliga tvivel på om det är klokt att i en enda förordning kombinera rättsliga och administrativa åtgärder, vars syfte är att garantera fullgoda veterinär- och folkhälsokontroller, med regler för märkning, vars syfte är att hjälpa konsumenterna. Sålunda innehåller avdelning I regler som uteslutande syftar till att möjliggöra spårning (öronmärken, registrering, pass, databaser), medan avdelning II innehåller regler för märkning (godkännandenummer för slakterier och urbeningsanläggningar, djurkategori, slaktdatum, ideal mörningstid) vilka dels skall stödja genomdrivandet av lagen, dels skall ge konsumenterna information som skapar förtroende och som är till nytta för dem.

2.2.3. Det är kommitténs bestämda uppfattning att folkhälsan måste stå i centrum och att man måste genomföra de nya åtgärderna så snabbt som möjligt. Kommittén konstaterar i detta sammanhang att parlamentet var ovilligt att förlänga de frivilliga åtgärderna enligt förordning 820/97 efter september år 2000. Med hänsyn till de problem vissa länder har med att upprätta databasen kommer det att krävas mycket beslutsamma ansträngningar av berörda myndigheter om den påskyndade tidtabellen skall kunna hållas.

2.2.4. Kommittén finner det också oroväckande att transportkedjan för nötkött från uppfödaren till konsumenten är lång och präglad av olika organisation och utförande i olika medlemsstater. Kommittén anser det vara ytterst viktigt att de kontroller som förslaget innehåller genomförs effektivt i hela transportkedjan i alla medlemsstater.

2.2.5. Kommissionen har konstaterat att behandlingen av nötkött eller nötköttsprodukter som importerats från tredje land innebär speciella problem, när all den information som krävs i fråga om EU-producerat nötkött kanske inte finns tillgänglig. Kommissionen föreslår att detta hanteras i enlighet med WTO:s regler genom ett undantag som tillåter att man använder beteckningen "Producerat i tredje land" eller "Slaktat i [namn på tredje land]". Förslaget till förordning tar dock inte upp administrativa förfaranden som garanterar att importerat nötkött motsvarar de normer som krävs för folkhälsan.

2.2.6. Kommittén anser också att det finns för många olika regler för märkning av livsmedel, och att detta kompliceras ytterligare genom den föreslagna lagstiftningen. Kommittén uppmanar kommissionen att bevakna konsumentens säkerhet genom att agera snabbt inom programmet för livsmedelssäkerhet för att förenkla och skärpa normerna för livsmedelsmärkning.

3. Särskilda kommentarer

3.1. Att uppnå förordningens mål är i främsta rummet till förmån för allmänintresset och folkhälsan. Följaktligen rekommenderar kommittén att man granskar den vanliga modellen att enbart låta producenterna bära kostnaderna.

3.2. Märkning

3.2.1. Kommittén menar att djurens ursprung redan från början måste kunna framgå av etiketten för alla konsument. Kommissionen föreslår däremot att detta skall bli obligatoriskt först i början av den andra fasen från 1 januari 2003.

3.2.2. Kommittén har noga studerat frågan om etiketten skall innehålla godkännandenummer för slakteriet och urbeningsanläggningen. All relevant information är till hjälp för konsumenterna och deras förtroende ökar när de kan se på etiketten att produkten omfattas av ett strängt spårningssystem. Kommittén stöder alltså förslaget.

3.2.3. Kommittén har också noga diskuterat förslaget att etiketten skall innehålla en uppgift om "minsta ideala mörningstid". Det är förvånande att man vill inkludera denna information, som rör kvalitet och smak, på etiketter som skall handla om säkerhet och möjlighet att spåra ursprunget. Mörningen är en komplicerad process som inte bara har att göra med hur lång tid som gått efter slakten. Det handlar om förhållandena vid slakten, jämn och rätt temperatur vid lagringen samt andra faktorer i hanteringen av produkten på vägen mellan slakthus och konsument. Uppgifter om kvalitetsmått (t.ex. mognadsgrad för nötkött) bör i princip vara frivilliga.

3.2.4. Trots vad som sägs i punkt 2.2.2 anser kommittén att konsumenternas förtroende kan förstärkas genom att man anger vilken djurkategori som köttet kommer ifrån.

3.3. Reglernas omfattning

3.3.1. Kommissionen har erkänt att det uppstår praktiska problem när reglerna skall tillämpas på små slakteributiker och direktförsäljning från jordbruk. Även om många sådana butiker köper in kött från en enda producent eller grossist är det många som köper in från olika källor och kan sälja bitar från olika djur enligt kundens val. Förutsatt att identifierings- och registreringsåtgärderna genomförs och övervakas på rätt sätt innebär en sådan handel ingen ökad risk för konsumenten. Man kan motivera att små slakteributiker som stycker köttet i butiken enligt kundens krav bör undantas från kraven på märkning. Vi är dock i princip inte för sådana undantag, och vi anser att det bör vara möjligt för små slakteributiker att

informera kunderna om köttets ursprung genom anslag i butiken.

3.3.2. Artikel 14 undantar malet nötkött, slaktbiprodukter av nötkött eller styckningsdelar av nötkött från den fullständiga tillämpningen av reglerna. Dessa produkter skall efter den 1 januari 2003 vara försedda med uppgifter om medlemsstat, region och ursprung inom EU eller tredje land. Kommittén anser i princip att denna inskränkning är oförenlig med de folkhälsomål som står i centrum för förslaget till förordning. Möjligheten att spåra köttets ursprung är mycket viktig när det gäller produkter av blandat ursprung. Vi har emellertid blivit övertygade om att det på det här stadiet är opraktiskt att tillämpa strängare märkningskrav. Vi måste inse att många av de djur som används inom denna sektor av nötköttsindustrin (vilket inkluderar mjölkkor) är födda innan effektiva och verifierbara identifieringssystem kunnat införas. Vi måste också inse att handeln med dessa produkter är komplex, och att de är av stor betydelse för konsumenterna och för restaurangbranschen. Vi uppmanar därför kommissionen att prioritera lösningen av dessa problem och att lägga fram ytterligare förslag i god tid före januari 2003.

3.4. Att upptäcka BSE-fall

Kommittén rekommenderar att man inför ett lagstadgat krav på att tillämpa av EU godkända provtagningsmetoder på alla slaktade nötkreatur i syfte att upptäcka BSE, när sådana metoder blir tillgängliga. Forskning för att utforma sådana metoder bör påskyndas.

4. Slutsatser

4.1. Ekonomiska och sociala kommittén stöder uttryckligen målet att för folkhälsans skull införa strängare kontroller av produktion, bearbetning och försäljning av nötkött avsett som livsmedel. Kommittén instämmer i att köparens möjlighet att på ett tillförlitligt sätt spåra allt nötkött från köpet tillbaka till den ursprungliga uppfödaren är avgörande för om detta mål skall kunna nås. Vi anser att den föreslagna förordningen kommer att leda till att målsättningen uppnås. Vi stöder också målet att stärka konsumenternas förtroende för nötkött genom att skapa insyn i kontrollerna genom ett obligatoriskt märkningssystem. Vi stöder därför förslagen med reservation för de detaljerade kommentarer som gjorts ovan.

4.2. Vi anser också att det finns mycket mer att göra, både avseende märkning av nötkött och mer allmän märkning av livsmedel, innan vi kan anse att åtgärderna ger konsumenterna genomgående nyttig och tillförlitlig information. Vi har ovan angivit en del frågor där vi anser att det finns ytterligare brådskande arbete att utföra vad gäller nötkött. I den vidare frågan om märkning av livsmedel skulle vi välkomna information från kommissionen om hur arbetet framskridit med kodifieringen av det direktiv som nämns i handlingsplanen för konsumentpolitiken 1999–2001 från december 1998.

4.3. Vi uppmanar kommissionen att vidta alla nödvändiga åtgärder för att undvika ytterligare förlängning av detta nya övergångssystem. En sådan förlängning skulle leda till att konsumenterna tappade förtroendet för nötkött och för EU:s arbetssätt. Detta innebär att både Europaparlamentet och rådet bör tillämpa de snabba samrådsförfarandena så att de kan slutföra sitt arbete i god tid.

4.4. Samtidigt vill vi uppmana kommissionen att omedelbart skapa ett lämpligt nätverk för att övervaka genomförandet av de gällande reglerna om identifiering och registrering av nötkreatur i förordning (EG) nr 820/97, avdelning I, för att säkerställa att de data som behövs för det första steget i

märkningssystemet finns tillgängliga den 31 augusti 2000 beträffande alla nötkreatur. Samma åtgärder måste genomföras inför det andra steget. För att uppnå detta skulle lämpliga kommissionsorgan (t.ex. Kontoret för livsmedels- och veterinärfrågor i Dublin) kunna upprätta ett inspektionsprogram i hela EU för att kontrollera att alla medlemsstater har infört de gällande bestämmelserna om identifiering och registrering av nötkreatur.

4.4.1. Vi vill dessutom föreslå att kommissionen före den 31 augusti 2000 lägger fram en interimrapport om hur samtliga medlemsstater följer den nu gällande lagstiftningen om identifiering och registrering.

Bryssel den 2 mars 2000.

*Ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

BILAGA

till Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande

A. Följande ändringsförslag, som fick mer än en fjärdedel av de avgivna rösterna, avslogs under debatten:

Punkt 3.2.2 sista meningen

Ändra sista meningen enligt följande:

”ESK anser dock att enbart godkännandenumret för det sista ledet i produktionskedjan bör anges.”

Motivering

Problemet är att man annars måste ange två godkännandenummer, dels för slakteriet, dels för urbeningsanläggningen. Urbeningsanläggningarna köper vanligtvis djurkroppar från flera slakterier för att få tillräckliga kvantiteter av den önskade kvaliteten. Om godkännandenumret för slakteriet skall anges måste urbeningsanläggningen bevara kött från olika slakterier separat, vilket leder till att anläggningen får många små partier. Konsekvensen av detta blir att mindre slakterier med alltför små partier inte klarar sig, eftersom urbeningsanläggningarna föredrar stora kvantiteter.

Resultat av omröstning

För: 15, emot: 37, nedlagda: 6.
